

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1) Attempt **any five** questions in **all**
 - 2) Attempt **any three** questions from **section I** and **two** questions from **section II**
- OR**
- Attempt **any two** questions from **section I** and **any three** questions from **section II**
- 3) All answers should be written in the same answerbook.
 - 4) Figures to the right indicate full marks.

SECTION - I

- Q. 1 Explain the following terms (any **four**) **20**
- a) Management Roles
 - b) Working in networked organizations
 - c) Work-life Balance
 - d) Absenteeism
 - e) Temporariness
 - f) Positive work-environment
- Q. 2 Give reasons for the following statements (any **four**) **20**
- a) Attitudes are evaluative statements about objects, people or events.
 - b) Satisfied employees seem to talk more positively about the organization.
 - c) Work itself is one of the major determinants of job satisfaction.
 - d) There are four distinct responses of job dissatisfaction
 - e) Highly engaged employees have passion for their work.
 - f) Job satisfaction is negatively correlated with absenteeism.
- Q. 3 Discuss in detail the Equity theory of motivation. **20**
- Q. 4 Explain the following terms (any **four**) **20**
- a) Formal and Informal group
 - b) Norms
 - c) Conformity
 - d) Group think
 - e) Brainstorming
 - f) Nominal group technique

TURN OVER

Q. 5 Discuss how the dark side of management affects relationships in the work place. **20**

SECTION - II

Q. 6 Give Reason for the following (any **four**) **20**

- a) Communication serves four major functions within an organization.
- b) Lateral communication saves time and facilitates communication.
- c) Filtering and emotions are barriers to effective communication.
- d) Informal communication is called Grapevine.
- e) Knowledge management makes right information reach right people at right time.
- f) Gender differences exist in the communication process.

Q. 7 Define leadership. Explain Path Goal and LMX theory of Leadership. **20**

Q. 8 Write short notes on (any **four**) **20**

- a) Formal Power
- b) Factors creating dependency
- c) Sexual harassment
- d) Defensive behaviour
- e) Organization factors that influence political behaviour.
- f) Impression Management

Q. 9 State whether the following statements are True or False with reasons (any **four**) **20**

- a) Traditional view assumed that all conflicts are good.
- b) The second step in conflict is incompatibility.
- c) Conflict that hinders performance is dysfunctional conflict.
- d) Personality, attitudes and values are potential sources of conflict.
- e) Conflicts can have functional outcomes.
- f) Distributive bargaining results in win-win outcome.

Q. 10 Write a detailed note on causes and effects of occupational stress.

(वेळ: ३ तास)

[एकूण गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना:

- १) एकूण पाच प्रश्न सोडवा
- २) पहिल्या विभागातून कोणतेही तीन व दुसऱ्या विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा किंवा
- ३) सर्व उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहावीत
- ४) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

- प्र. १ खालील संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणत्याही चार) २०
- १) व्यवस्थापनाची भूमिका
 - २) जाळे संघटनांमध्ये काम करणे
 - ३) कार्य-आयुष्य तोल सांभाळणे
 - ४) गैरहजरी
 - ५) हंगामीपणा
 - ६) सकारात्मक कार्य-वातावरण
- प्र. २ खालील विधानांची कारणे द्या. (कोणतीही चार) २०
- १) अभिवृत्ती वस्तु, व्यक्ती किंवा घटनेसंबंधीची मुल्यमापनात्मक विधानं आहेत.
 - २) समाधानी कर्मचारी संघटने विषयी जास्त सकारात्मक बोलतात.
 - ३) कार्य समाधानाचे महत्वाचे घटक म्हणजे काम आहे.
 - ४) कार्य असमाधानाच्या चार प्रकारांच्या प्रतिक्रिया असतात.
 - ५) कार्यमग्न कर्मचाऱ्यांना आपल्या कामाप्रती तीव्र भावना असते.
 - ६) कार्य समाधान हे गैरहजरीशी नकारात्मक सहसंबंधीत आहे.
- प्र. ३ प्रेरणेच्या समानता सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा. २०
- प्र. ४ खालील संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणतेही चार) २०
- १) औपचारिक व अनौपचारिक समूह
 - २) प्रमाण
 - ३) अनुसरण
 - ४) समूह विचार
 - ५) मेंदूमथन
 - ६) विद्युत सभा तंत्र (Nominal group technique)

प्र. ५ व्यवस्थापनाची वाईट बाजू कामाच्या जागेवरील संबंधावर कसा परिणाम करू शकते हे स्पष्ट करा. २०

विभाग -२

प्र. ६ खालील विधानाचे कारणे द्या (कोणतीही चार) २०

- १) संप्रषण संघटनेत चार प्रमुख कार्ये करते.
- २) समांतर संप्रषण वेळ वाचविते आणि संप्रषणात मदत करते.
- ३) माहिती गाळणे आणि निवडक संवेदन हे परिणामकारक संप्रषणात अडथळा असतात.
- ४) अनौपचारिक संप्रषणाला द्राक्षवेल म्हणतात.
- ५) ज्ञान व्यवस्थापनामुळे योग्य माहिती योग्य लोकांना बरोबर वेळेत पोचते.
- ६) संप्रषण प्रक्रियेत लिंगभेद आढळतो.

प्र. ७ नेतृत्वाची व्याख्या द्या? नेतृत्वाचे पथ उद्दिष्ट आणि नेता सभासद विनिमय (LMX) सिद्धांत स्पष्ट करा. २०

प्र. ८ संक्षिप्त टिप लिहा (कोणतेही चार) २०

- १) औपचारिक सत्ता
- २) अवलंबित्व निर्माण करणारे घटक
- ३) लैंगिक शोषण
- ४) संरक्षित वर्तन
- ५) राजकीय वर्तनावर प्रभाव करणारे संघटनात्मक घटक
- ६) छाप मारण्याचे व्यवस्थापन

प्र. ९ खालील विधाने बरोबर की चूक ते सांगून त्यांची कारणे द्या. (कोणतीही चार) २०

- १) सर्व प्रकारचा संघर्ष वाईट असतो हे पारंपारिक दृष्टीकोनाने गृहित धरले होते.
- २) विसंगती ही संघर्षातील दूसरी पायरी आहे.
- ३) संघर्ष जो कार्यकृतीत अडथळे आणतो तो अकार्यात्मक संघर्ष होय.
- ४) व्यक्तिमत्व, अभिवृत्ती आणि मुल्य हे संघर्षाचे संभाव्य स्रोत आहेत.
- ५) संघर्षाचे कार्यरत परिणाम असते.
- ६) विभाजनीय सौदा जिंकणे-जिकणे परिणाम साधते.

प्र. १० कार्याच्या जागेतील तणावाचे कारणे व परिणाम यावर टिप लिहा. २०